Vnitrostátní právní předpisy

Francuska

V této části najdete přehled jednotlivých pramenů práva ve Francii.

Prameny práva

Právo ve Francii tvoří především psaná pravidla, která nazýváme **prameny práva**. Může jít o pravidla přijatá státy nebo mezi státy, která jsou uplatňována na vnitrostátní úrovni, ale také o judikaturu vnitrostátních nebo mezinárodních soudů nebo pravidla stanovená na místní úrovni, jako například městské vyhlášky, nebo pravidla stanovená profesními organizacemi, jakou je např. lékařská komora, pravidla sjednaná občany mezi sebou, jako smlouvy nebo kolektivní smlouvy, a konečně může jít o pouhý obyčej.

Tento celek je uspořádán podle určité **hierarchie norem**. Nové pravidlo proto:

musí respektovat dříve přijaté normy vyšší úrovně,

může měnit dříve přijaté normy stejné úrovně,

zrušuje protichůdná pravidla nižší úrovně.

Mezinárodní prameny práva

Mezinárodní smlouvy a dohody

Ve Francii vstupuje mezinárodní smlouva v platnost po její ratifikaci nebo schválení a po jejím zveřejnění. Některé smlouvy **se aplikují přímo** v rámci francouzského právního řádu, jiné musí být **provedeny** vnitrostátní normou.

Právo Evropské unie

Pojem právo Evropské unie odkazuje na normy stanovené institucemi Evropského společenství a Evropské unie. Může jít o doporučení, stanoviska, nařízení, rozhodnutí nebo směrnice.

Vnitrostátní prameny práva

Ústavní normy

Ústava ze dne 4. října 1958;

preambule Ústavy ze dne 27. října 1946, Deklarace lidských a občanských práv ze dne 26. srpna 1789 a základní zásady uznávané zákony republiky, na něž preambule odkazuje;

ústavní zákony, které se před jejich vyhlášením předkládají k posouzení Ústavní radě a jsou určeny k doplnění Ústavy.

Legislativní normy

Zákon přijatý parlamentem je podřízen Ústavě. Ústavní rada kontroluje, na základě přijatých podání, **ústavnost zákonů** před jejich vyhlášením, to znamená, že ověřuje, zda jsou v souladu s Ústavou. Podání Ústavní radě může učinit prezident republiky, předseda vlády, předsedové Národního shromáždění a Senátu nebo šedesát poslanců nebo šedesát senátorů. Státní rada (Conseil d'État) nebo kasační soud (Cour de cassation) mohou mimo jiné předložit Ústavní radě (Conseil constitutionnel) žádosti na zrušení platných zákonů předložené jednotlivci, kteří v průběhu sporu, na který se uvedené zákony použijí, napadají jejich soulad s právy a svobodami zaručenými ústavou.

V souladu s článkem 55 Ústavy mají mezinárodní smlouvy ratifikované Francií vyšší právní sílu než zákony. Soudce správního nebo obecného soudu tudíž vyloučí použití zákona, který je neslučitelný s určitou mezinárodní smlouvou bez ohledu na to, zda byla uzavřena před přijetím zákona nebo po něm.

Regulační normy

Vládní nařízení

V souladu s článkem 38 Ústavy může **vláda** požádat parlament o povolení přijímat po omezenou dobu opatření spadající do působnosti zákona, která jsou potřebná pro provádění jejího programu. Tato vládní nařízení jsou až do jejich schválení zákonodárcem správními opatřeními, a jako taková mohou být tudíž rozporována u správního soudu až do okamžiku jejich schválení.

Nařízení

Nařízení **dělíme podle orgánu, který je vydává,** na:

nařízení prezidenta republiky nebo předsedy vlády (pokud jsou přijímána na zasedání vlády nebo Státní rady, mohou být změněna jedině při dodržení stejných podmínek);

mezirezortní nebo ministerské vyhlášky;

normativní rozhodnutí přijatá decentralizovanými orgány státní správy (prefekt, starosta...) nebo decentralizovanými orgány veřejné správy (obec, departement, kraj).

Kolektivní smlouvy

Zákoník práce stanoví obecná pravidla týkající se pracovních podmínek. V tomto rámci sociální partneři v soukromém sektoru (zaměstnavatelé a odborové organizace zaměstnanců) vyjednávají smlouvy a dohody. Stanoví celkové pracovní podmínky a sociální záruky pro zaměstnance příslušných organizací (podniky působící v oblasti sběru a recyklace odpadu, ubytovací zařízení pro mladé pracovníky, instituce důchodového připojištění...). **Kolektivní dohody** se týkají pouze určité specifické oblasti (mezd, pracovní doby...). Kolektivní dohody a smlouvy se mohou uzavírat na úrovni odvětví (pro všechny podniky vykonávající stejnou činnost na daném území), jednoho podniku nebo jednoho závodu. Působnost kolektivní smlouvy může být „rozšířena“ Ministerstvem práce, sociálních věcí a solidarity nebo Ministerstvem zemědělství a rybolovu a v takovém případě se vztahuje na veškeré organizace působící v odvětví, kterého se kolektivní smlouva týká.

Judikatura obecných a správních soudů

Judikatura může pramenit z **rozhodnutí** obecných nebo správních soudů. Judikatura obecných soudů vykládá právo, avšak aplikuje jej v zásadě pouze na věci, které v daném případě rozhoduje. Judikatura správních soudů nemá hodnotu právního předpisu, avšak považuje se za nadřazenou správním předpisům, neboť soud může správní předpisy zrušit

Institucionální rámec

Legislativní postup ve Francii

Je třeba rozlišovat mezi **návrhem zákona** (**projet de loi**), u něhož zákonodárná iniciativa náleží vládě a který je předkládán jedním z ministrů na zasedání vlády, a **návrhem zákona** (**proposition de loi**), kde zákonodárná iniciativa náleží parlamentu. Oba dva druhy návrhů se předkládají Národnímu shromáždění nebo Senátu.

Znění zákona následně posoudí parlament. Zákon je přijat, pokud byl schválen ve stejném znění oběma sněmovnami.

V případě, že se obě sněmovny neshodnou, přistoupí se k dohodovacímu řízení, které probíhá formou smíšené paritní komise.Tato komise, kterou tvoří 7 poslanců a 7 senátorů, je pověřena, obvykle po dvou čteních v každé sněmovně, navrhnout společné znění zákona. Vláda může nicméně dohodovací řízení urychlit; v takovém případě může být smíšená paritní komise vytvořena ihned po prvním čtení.

Zákon je vyhlášen (tzn. podepsán) prezidentem republiky do 15 dnů poté, co je znění schválené parlamentem předáno vládě. Během této lhůty může prezident požádat o nové posouzení znění zákona a může být podán návrh Ústavní radě, aby přezkoumala slučitelnost znění zákona s Ústavou. **Vyhlášený zákon** vstupuje v platnost po zveřejnění v Úředním věstníku.

Zveřejňování zákonů a nařízení

Mají-li být zákony a nařízení závazné, **musí s nimi být občané** seznámeni. Individuální akty musí tudíž být doručeny osobám, jichž se týkají, zatímco normativní akty musí být zveřejněny.

Pravidla týkající se vstupu zákonů a právních předpisů v platnost byla změněna nařízením vlády č. 2004-164 ze dne 20. února 2004, s účinností od 1. června 2004.

Článek 1 občanského zákoníku nyní stanoví, že není-li stanoveno jinak, **znění vstupují v platnost prvním dnem po jejich zveřejnění v Úředním věstníku**.

V naléhavých případech však vstupují v platnost v den zveřejnění zákony, u nichž to stanoví prezident republiky v nařízení o vyhlášení zákona, a správní předpisy, u nichž to nařídí vláda zvláštním opatřením.

Kromě **nařízení** jsou v **Úředním věstníku zveřejňovány i normativní akty** přijímané státními orgány s celostátní působností (ministerské vyhlášky, předpisy samostatných správních orgánů...). Ministerské vyhlášky jsou kromě toho často zveřejňovány i v úředním věstníku příslušných ministerstev.

Zveřejnění pouze v úředním věstníku ministerstva je možné jedině v případě, kdy se právní předpis týká jen velmi specifické kategorie občanů (zejména státních úředníků a zaměstnanců ministerstva).

Zveřejňování **předpisů vydávaných místními orgány** se řídí zvláštními podmínkami. Nejsou uváděny v Úředním věstníku.

Oběžníky nebo pokyny nemají v zásadě hodnotu normativního předpisu. Tyto akty se omezují na poskytnutí pokynů jednotlivým útvarům k provádění zákonů a nařízení nebo k upřesnění výkladu některých ustanovení.

Aby byly použitelné, musejí být zveřejněny na internetových stránkách, jež jsou spravovány předsedou vlády a vedeny k tomuto účelu (nařízení 2008–1281 ze dne 8. prosince 2008). Běžným způsobem zveřejnění je jejich zařazení do úředních věstníků ministerstev. V Úředním věstníku jsou zveřejňovány pouze nejdůležitější oběžníky.

Databáze legislativních předpisů

Ve Francii jsou **Veřejné databáze právních předpisů** předmětem veřejné služby šíření informací prostřednictvím internetu (SPDDI), která byla ustavena nařízením č. 2002-1064 ze dne 7. srpna 2002 (anglické znění)

Podrobné vysvětlení k tomuto systému je uvedeno v Návodu k opětovnému použití údajů dostupných na Légifrance.

Légifrance obsahuje tyto složky:

zákoníky, zákony a nařízení v konsolidovaném znění **(databáze „Legi")**

dokumenty, které byly zveřejněny v edici „zákony a nařízení" Úředního věstníku (**databáze „Jorf"**)

vnitrostátní kolektivní smlouvy s rozšířenou působností **(databáze „Kali")**

rozhodnutí Ústavní rady **(databáze „Constit")**

rozsudky kasačního soudu a odvolacích soudů (**databáze „Cass"** pro rozsudky zveřejněné ve Věstníku kasačního soudu, **databáze „Inca"** pro nepublikované rozsudky, **databáze „Capp"** pro rozsudky odvolacích soudů)

rozhodnutí Státní rady a kompetenčního soudu, rozhodnutí správních odvolacích soudů a výběr rozhodnutí správních soudů 1. stupně **(databáze „Jade")**

rozhodnutí CNIL – Národní komise pro informatiku a svobody **(databáze „CNIL").**

Pro informaci uvádíme, že na poskytování služby SPPDI se podílejí i další internetové stránky, které jsou přístupné buď přímo, nebo ze stránek Légifrance, a to internetové stránky:

Účetního dvora pro rozhodnutí v oblasti finančního soudnictví,

každého ministerstva, pokud jde o jeho úřední věstník,

Generálního ředitelství daní pro daňovou dokumentaci,

Ministerstva zahraničních a evropských záležitostí v případě mezinárodních úmluv (databáze „ Pacte ").

Informace týkající se podmínek získávání a opětovného použití údajů spadajících do této druhé kategorie jsou dostupné na všech výše uvedených internetových stránkách.

Na Légifrance lze také nalézt Katalog databází, které jsou uvedeny výše.

Dostupný je i sazebník licenčních poplatků Légifrance.

Databáze

Uvádíme seznam databází právních předpisů, který však není vyčerpávající:

Databáze LEGI obsahuje zákoníky, zákony a nařízení v konsolidovaném znění.

Databáze JORF obsahuje dokumenty, které byly zveřejněny v edici „zákony a nařízení" Úředního věstníku.

Databáze KALI obsahuje vnitrostátní kolektivní smlouvy s rozšířenou působností.

Databáze CONSTIT obsahuje rozhodnutí Ústavní rady.

Databáze JADE obsahuje rozhodnutí Státní rady a kompetenčního soudu, rozhodnutí správních odvolacích soudů a výběr rozhodnutí správních soudů 1. stupně.

databáze CNIL obsahuje rozhodnutí CNIL (Commission nationales de l'informatique et des libertés – Národní komise pro informatiku a svobody).

Judikatura kasačního soudu je dostupná na jeho internetových stránkách.

Existuje služba on-line, jejímž prostřednictvím je možné si objednat rozsudky kasačního soudu a některé rozsudky kasačního soudu, které jsou přeloženy do angličtiny, arabštiny a mandarínské čínštiny.

Poslední aktualizace: 13/12/2016

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli

odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.